

LES CURSES DE BRAUS I LA
VIOLÈNCIA INTERESPECÍFICADavid Bueno
i TorrensProfessor i investigador de genètica
de la Universitat de Barcelona

Tauromàquia

Un dels debats científics sens dubte més apassionants és el de l'evolució de la nostra espècie, atès que hi conflueixen tots els aspectes bàsics que ens caracteritzen. Els humans som un complex compendi de característiques biològiques, socioculturals i tècniques, que es condicionen mútuament i estableixen la nostra particular idiosincràsia. Com tota la resta d'éssers vius, hem estat sotmesos a un llarg procés de selecció i evolució biològica, l'hominització, des dels primats no homínids fins a assolir les característiques pròpies de la nostra espècie. Aquest procés ens ha dotat d'un cervell complex i d'unes hàbils mans que ens han permès un progrés material i intel·lectual únic entre totes les espècies animals, progrés que ha desencadenat organitzacions socioculturals i avenços tècnics cada cop més complexos, de tal manera que actualment la selecció natural no només actua sobre les nostres característiques biològiques, si no també i molt especialment sobre la cultura i la tècnica que desenvolupem.

TOTES LES ESPÈCIES D'ÉSSERS VIUS PRESENTEN diferències genètiques entre els seus individus, sobre les quals actua la selecció natural. El humans, però, som una de les espècies que presenta menys diferències genètiques entre els seus membres, com a conseqüència de la ràpida explosió demogràfica dels darrers mil·lennis. En canvi, potser per suplir-ho, les diferències culturals que presentem són enormes. De fet, es considera que actualment l'evolució de la nostra espècie se centra en la selecció cultural i tècnica, la qual cosa ens situa de ple en un procés d'humanització, el procés que ens fa ser humans i no només homínids, un salt qualitatiu del qual cap altra espècie viva pot presumir.

UN DELS MOLTS LLEGATS DEL PROCÉS D'HOMINITZACIÓ és una certa agressivitat instintiva, la qual s'ha seleccionat des de temps molt reculats pels avantatges adaptatius que comporta en la defensa del grup i durant la cacera. Aquest caràcter agressiu, però, s'ha vist posteriorment adulterat o bescanviat per la violència, d'origen cultural. De violència ja n'he parlat abastament en un parell d'ocasions, sempre referida a la violència intraespecífica, entre humans (AVUI, 14/2/07 i 14/3/07), però no és pas l'únic tipus de violència que exercim.

LA VIOLÈNCIA INTERESPECÍFICA, contra altres espècies, és també una qüestió cultural. Quan els nostres avantpassats del neolític deixaren de ser caçadors

JORDI SÀBAT

“Actualment l'evolució de la nostra espècie se centra en la selecció cultural i tècnica, la qual cosa ens situa de ple en un procés d'humanització, el procés que ens fa ser humans i no només homínids”

per esdevenir pastors, la violència interespecífica va anar progressant, potser en substitució de la ja innecessària agressivitat destinada a la cacera, i actualment es manifesta quan, per exemple, gaudim torturant animals, o quan no fem res per evitar el seu patiment innecessari. Les curses de braus, malgrat que hi hagi qui les disfressi d'art, en són un bon exemple, perfectament comparable a les baralles de galls i al llançament de cabres des de campanars. I, en opinió meua, en certa manera també comparable al costum de mantenir animals per a consum humà, com ara truges paridores, gallines ponedores i vaques lleteres, tancats en espais ridículs dins els quals no poden moure's. De la mateixa manera que s'han regulat encertadament les tècniques de sacrifici dels animals per a consum humà o els mètodes d'establució per a animals de laboratori, potser també cal adaptar les normatives d'establució de tots els animals, la qual cosa reduiria el seu estrès i, sens dubte, milloraria la qualitat dels aliments que ingerim.

L'HOMINITZACIÓ FOU UN PROCÉS BIOLÒGIC en el qual els nostres avantpassats no van poder intervenir de forma conscient, però la humanització sociocultural i tecnològica és tota una altra cosa. El coneixement científic i la pràctica social ens apropen a la comprensió de l'entorn i ens doten, per tant, d'elements formatius per canviar els nostres comportaments, inclosa la socialització de la violència interespecífica, la qual no només és innecessària en el procés d'humanització, sinó que hi és contrari. En definitiva, hauríem de ser capaços de dirigir la nostra pròpia evolució humanitzadora. Malauradament, la institucionalització de la violència interespecífica ho dificulta. És el cas d'Olot, on fa unes setmanes la prohibició d'una cursa de braus ha topat amb la prohibició estatal de prohibir-les, fet que va provocar que l'alcalde fos acusat de prevaricació. Hem de contribuir conscientment a l'evolució de la nostra cultura, a la nostra pròpia humanització.

D'ALTERNATIVES A AQUESTES CURSES NO EN MANQUEN al nostre país. Segons el *Costumari català* de Joan Amades, al barri del Raval els veïns celebraven “una cursa de braus amb faldilles. Els tals eren figures de bous de cartró, sense cames, amb un forat al mig del cos, per dins del qual es posava un home que sostenia el ninot, [...] amb banyes naturals comprades a l'escorxador. [...] El dia de la festa els braus eren torejats per tot un estol de valents torejadors, tots cavalcats en cavallets de cartró.” Certament, una cursa molt més civilitzada, molt més humanitzada.

VOLTA D'HORITZÓ

Persones que cerquen refugi

J.J. Navarro
Arisa

Són 14 milions de persones, potser més, que viuen fugint i no poden anomenar seu cap racó d'aquest planeta. El fet és que cada cop són més, malgrat que el món ha commemorat fa poc la seva situació amb el Dia Mundial dels Refugiats, que no variarà gens la seva situació. Cap d'ells no té res més que la vida i, per no perdre-la, tots s'han vist forçats a fugir. Alguns volen deixar enrere la guerra, la fam, la tortura, els abusos o l'esclavatge. D'altres només volen fugir de la misèria, tenir una feina i poder dormir sense l'amenaça d'un despertar terrible. Els refugiats, però, són una xacra i una nosa per als qui haurien de donar-los refugi. Sense mirar més lluny, ni tan sols el 10% de les persones que demanen ser acollides com a refugiats a Espanya veuen reconeguda la seva condició. Els refugiats són molt sovint els efectes secundaris o els danys col·laterals de les tragèdies que sacsegen el món. Només la guerra de l'Iraq, per exemple, n'ha vist augmentar el nombre en gairebé dos milions, obligats a abandonar el seu país sacsejat per la violència, el terror i una sinistra espiral de cops i contracops que sempre deixen víctimes innocents. Els conflictes canvien i es transformen, els diferents bàndols varien a cada escenari, les amenaces a la vida es multipliquen, però la desesperació i el patiment que fan créixer el nombre de refugiats semblen constants. 14 milions de refugiats no són una amenaça imminent a nivell planetari, com ho poden ser la contaminació o el canvi climàtic, però la comunitat internacional o les restes de consciència que hi pugui haver al món haurien de fer per les persones que cerquen refugi quelcom més que recordar-les en una data fixa i amb gestos insuficients i paraules sense contingut real. A qualsevol societat, 14 milions de persones serien un sector i una veu significatius. Per què els refugiats són una tragèdia humana muda?

COHESIÓ SOCIAL

Esther Vera

Periodista

Creure que és possible

Per ser americà només cal creure que és possible fer-se ric i plantar una bandera al balcó. Les exigències de pura són poques en un país on tothom és estranger en algun grau. Segons un estudi publicat pel Pew Research Center (pewresearch.org), els musulmans s'integren millor als EUA que a França, Alemanya, el Regne Unit i

Espanya. Dues són les claus de la integració: la majoria són de classe mitjana i tenen estudis universitaris i, a més, allà la idea d'identitat nacional és més flexible.

Només un 2% dels musulmans dels EUA són de classe baixa, mentre que a Espanya són el 23%. El que cal, doncs, per aconseguir una bona integració és donar

oportunitats econòmiques, que l'ascensor social funcioni. Per arribar a una conclusió similar a Catalunya només caldria escoltar els tècnics que treballen amb la immigració a les nostres ciutats. A Salt, on el 40% de la població és immigrant, els alumnes d'aquest origen representen més del 50% a totes les escoles públiques i

gairebé la meitat de la població té menys de 15 anys. El responsable de la cohesió social al municipi, Andreu Bové, explica que la ciutat està “fora del sistema” perquè la fragilitat social és tan gran que no es poden satisfer les necessitats bàsiques de moltes persones. A Salt, per no obrir la caixa dels trons, una comunitat islàmi-

ca d'unes deu mil persones no té mesquita. Potser és millor amagar el problema i fer veure que no el tenim? O seria millor dignificar els ritus, escolaritzar les nenes si cal amb una gorra a classe de gimnàs, donar feina a les mares i confiar que els nois parlaran català al pati, seran del Barça i després obriran un compte a La Caixa?